

“OP WEG NAAR EEN RENTEVRIJE ECONOMIE”

Voor een serie artikelen over de terugkeer van de mens in de financiële sector is VVP op zoek gegaan naar de niet-gevestigde orde, de zogeheten ‘crazy ones’. Naar de visionairs die de crisis wel zagen aankomen. Naar de onderstroom van vernieuwers. Naar de innovators in de financiële sector die doen wat anderen nog voor onmogelijk houden. Na zeven crazy ones in 2013, beginnen we in 2014 met Anthony Migchels, oprichter van De Gelre, het eerste regionale geld van Nederland, rentevrij en duurzaam. tekst: Ivo Valkenburg, beeld: Flip Franssen

Anthony Migchels (42) is een boom van een kerel. Een intellectueel, een denker, filosoof en ondernemer. Gedreven, doorspekt met humor en een gulle lach, weet hij als geen ander uit te leggen wat geld is, en hoe we een samenleving kunnen creëren die menselijk en duurzaam is. De sleutel tot werkelijke vernieuwing van de samenleving ligt volgens Migchels in het afschaffen van rente. “Een rentevrije economie, dat is het wat mij betreft waar het de rest van mijn leven over gaat. We hebben het vaak over mensen met een gebrek aan integriteit binnen de financiële wereld. Wat vrijwel niemand benoemt is het gebrek aan integriteit van het financiële systeem zelf. De grote schuldenlast wordt algemeen als het kernprobleem gezien. Onzin, het zijn de gevolgen van rente die onze samenleving doen veranderen in een plek waar alles alleen nog maar om geld lijkt te draaien.”

“ZELFS IN ONZE WETGEVING BARST HET VAN DE DEFINITIES, BEHALVE DIE VAN GELD”

RENTE

Volgens Migchels realiseren slechts weinig mensen zich de negatieve gevolgen van rente binnen het bancaire systeem. De noodzaak om rente te berekenen is uitgegroeid tot een geloof, een vaststaand dogma, waarover nauwelijks of geen intellectueel debat mogelijk is. Het is eigenlijk *not done* om erover te spreken. Een rentevrije economie past nu eenmaal niet in het huidige paradigma. Zodra je buiten de bestaande visie op geld en economie stapt, dan word je al snel een buitenbeentje of gek ge-

noemd. Welnu, in elk geval heb ik nog een plaatsje in deze serie Crazy Ones van VVP.

De standaard ingebakken rente heeft ten minste drie gevolgen:

1. het bevordert indirect de systematische concurrentie tussen ons, mensen, bedrijven, als participant in het geldsysteem;
2. voedt voortdurend de noodzaak om eindeloze economische groei, zelfs als de feitelijke levensstandaard gelijk blijft;
3. het concentreert welvaart door de grote meerderheid te belasten ten gunste van een kleine minderheid.

“Het is geen fabeltje, ook geen linkse propaganda of complotdenken”, zegt Migchels. “Een feit is dat 80 procent van de wereldbevolking, jij en ik, jaarlijks 10 biljoen euro rente betaalt aan de rijkste 10 procent van de wereld. De rijkste 1 procent heeft meer dan 40 procent van al het wereldvermogen in handen. Wij, de armste 80 procent, bezitten slechts 10 procent van het totale vermogen.”

RENTEVRIJE HYPOTHEEK

“Neem een hypotheek van 200.000 euro. Over een periode van dertig jaar gaan we er mee akkoord om een bedrag van 300.000 euro aan rente te betalen. Niet alleen gewone mensen maar vaak ook de hypotheekadviseurs zelf, denken dat dit een redelijk model is. De bank leent het geld van spaarders uit en kan het zelf niet meer gebruiken. Een rentevergoeding lijkt dan alleszins redelijk. Was het business model van een bank maar zo ethisch. De inkomsten van 300.000 euro zijn op een hypotheekbedrag van 200.000 euro dat even daarvoor nog niet bestond. Het gaat helemaal niet om het geld van spaarders. Het is juist een kwestie van lucratief boekhouden. Banken leven van rente op rente over uit het niets gecreëerd »

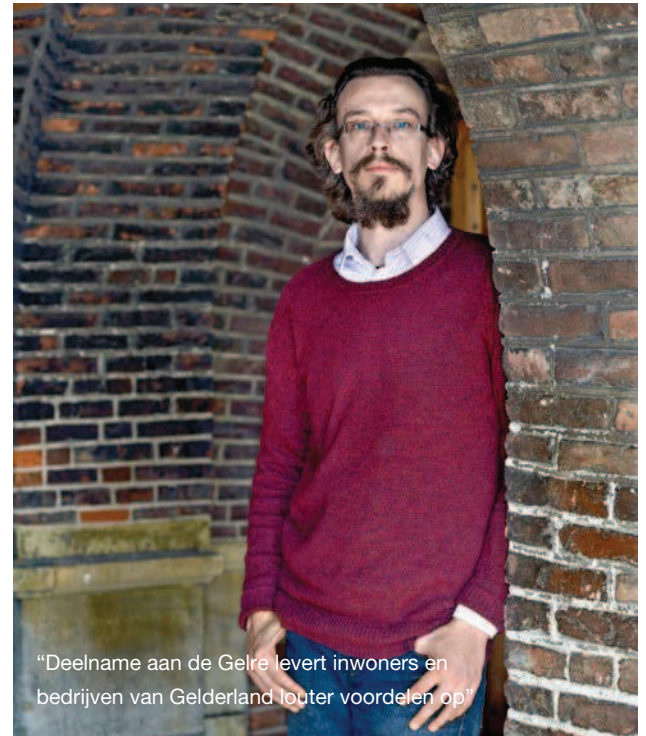

Anthony Migchels: "Volg je eigen innerlijke bron van wijsheid."

» geld. Rente over digitaal ingevoerde cijfers op een computerscherm. Ondertussen komt niemand meer rond van zijn geld en hebben we een soort compromis gevonden, omdat de rente op geld natuurlijk ook alle producten en diensten om ons heen duurder maakt. Onderzoek laat zien dat ongeveer 40 procent van alle kosten gerelateerd is aan rente. Of het nu om de supermarkt gaat, medicijnen of het ophalen van ons afval. De echte pijn zit niet in de schuld. Het is het fenomeen rente. Samengestelde interest werkt als een snel vermenigvuldigende kankercel. “Waar blijft de eerste rentevrije hypotheek in Nederland? Dat zou nog eens echte innovatie zijn. Zweden is ons met de JAK-bank al voorgegaan. Deze bank berekent alleen een fee voor de dienstverlening. In Nederland is zo iets met het afschaffen van provisie al wel georganiseerd voor levenintermediairs. Nu de banken nog.”

FINANCIËEL MONOPOLIE

“In 2011 heeft een groep Zwitserse wetenschappers een studie gepubliceerd in de *New Scientist*, een gerespecteerd wetenschappelijk blad. Na studie en analyse van de gegevens van meer dan 30 miljoen bedrijven en investeerders, was de belangrijkste conclusie dat een paar financiële instellingen vrijwel al het vermogen in de wereld bezitten”, aldus Michels. “Slechts 147 bedrijven hebben direct de controle over 40 procent van onze totale welvaart. Onder hen met stip op nummer 1 Barclays, maar ook in Nederland bekende namen zoals AXA (plaats 4), Legal & General (plaats 7), Deutsche Bank (plaats 12), Allianz (plaats 28), ING Groep (plaats 41) en (Vereniging) Aegon (plaats 45). De financiële sector speelt een sleutelrol in het eigendom van farmaceuten, voedselindustrie, Telecom, IT en noem maar op. We maken ons druk over

een Libor-schandaal, maar we hebben niet de moed om over de kern van het probleem te spreken: de destructieve kracht van samengestelde interest voor het overgrote deel van de wereldbevolking. Niet het geld op zichzelf, ook niet het fractioneel bankieren, maar het systeem van rente is de verborgen motor achter de eindeloze groei, het ineenstorten van landen, het drastisch moeten bezuinigen op van alles dat ons leven juist kwaliteit geeft.”

DE GELRE

Michels gelooft in een nieuwe samenleving van liefde en rechtvaardigheid voor iedereen. “Vanuit die utopische visie ben ik diep in de wereld van het geld gedoken. Iedereen heeft het over geld, niemand weet wat het werkelijk is. Zelfs in onze wetgeving barst het van de definities, behalve: wat is geld? Ik heb in 2006 besloten om mijn leven helemaal in te zetten voor een renteloze economie. Alles wat ik doe staat in het teken daarvan. Een geldsysteem zonder rente brengt alles en iedereen opnieuw tot leven. Het geeft zuurstof aan een nieuwe maatschappij. “Als geboren Arnhemmer, ben ik gestart in Gelderland met De Gelre, een lokale munt voor particuliere en bedrijven in de provincie Gelderland. Regionaal geld is wereldwijd in opkomst. Het versterkt regionale economieën en identiteit, die in het gedrang komen door de globalisering van bedrijven en overheden. Het voorziet in belangrijke economische en sociale behoeftes op lokaal niveau.”

BETALEN MET DE GELRE VOOR HYPOTHEEKADVIES

Financieel adviseur Sandra Langen uit Nijmegen ondersteunt het initiatief van de Gelre. Met haar bedrijf Langen & Partners biedt ze vanaf 1 april de mogelijkheid om een gedeelte (tot maximaal 20 procent) van de factuur in de Gelre te voldoen. Als ondernemer is ze tevens betrokken bij de webshop Orongo.nl waarbij ze ook een betaalmogelijkheid in Gelre gaat introduceren. “In plaats van verder praten over wat er allemaal mis is met de economie, stop ik mijn energie liever in vernieuwende projecten. Ik zie complementair geld als een van de oplossingen om vooral ondernemers in het mkb te ondersteunen. Wat de Gelre voor mij uniek maakt is niet alleen de mogelijkheid om de munt terug te ruilen naar euro's, maar ook de mogelijkheid voor rentevrij krediet. De kostenstructuur is reëel. Het is vanuit puurheid ontwikkeld, heel transparant. Ik hoop dat veel financiële dienstverleners het voorbeeld volgen. Het is een praktische manier om geld opnieuw beter te laten stromen in de samenleving”, aldus Langen.

DE NEDERLANDSCHE BANK

Sinds 2006 is Migchels al actief met het initiatief van de Gelre. Op een gegeven moment is hij na gebrek aan goedkeuring door De Nederlandsche Bank voor langere tijd gestopt met het idee. Sinds februari van dit jaar is hij opnieuw met De Gelre de openbaarheid ingegaan. “In de eerste opzet van mijn initiatief, eiste De Nederlandsche Bank een banklicentie. Het zal weinig toelichting behoeven dat ik niet aan deze eis kon voldoen. Ik kreeg wel toestemming om met papier geld te werken, maar de mogelijkheid om digitaal te gaan was niet aanwezig. Welnu als je concurreert met de euro – een systeem waar jaarlijks 700 miljard in omgaat – dan wil je toch ten minste ook giraal met geld kunnen omgaan”, aldus Migchels.

WERELDPREMEUR

Met de Gelre wil Migchels het beste van alle mogelijkheden praktisch realiseren. “Ten eerste moeten particulieren en bedrijven de Gelre kunnen omwisselen tegen een euro en ten tweede moet rentevrij krediet mogelijk zijn voor de deelnemers aan het handelsnetwerk. Op dit moment zie je overal in de wereld voorbeelden van één van beide mogelijkheden. Ik ben erop uit op beide mogelijkheden te integreren binnen de Gelre. De houding van DNB heeft het beste in mij omhoog gehaald. Ik ben geprikkeld om dieper door te denken. Op een gegeven moment bedacht ik hoe het zou kunnen: de oprichting van een beurs waardoor er nu sprake is van zowel rentevrij krediet als euro inwisselbaarheid. Inmiddels heeft DNB ook schriftelijk te kennen gegeven ‘geen bezwaren’ te hebben tegen mijn oplossing. Met ons onderliggende systeem kan ik nu zelfs regionale munten wereldwijd ondersteunen, waardoor ook elders de combinatie van euro-inwisselbaarheid en rentevrij krediet mogelijk wordt gemaakt.”

VOLUME

Het succes van de Gelre zal in de toekomst vooral afhangen van het volume, het aantal particulieren en bedrijven dat gaat deelnemen. “Ik ben net gestart en optimistisch. Deelname aan de Gelre voor inwoners en bedrijven van Gelderland levert louter voordelen op. Het is wereldwijd bewezen praktijk dat de omzet voor de aangesloten mkb-bedrijven stijgt, veelal tot wel 10 procent. Dat is niet zo vreemd, gegeven het feit dat de Gelre het lokaal inkopen en uitgeven bevordert. Andere voordelen zijn de mogelijkheid van een renteloos krediet voor ondernemers en de vergroting van de liquiditeit van het bedrijf.”

Rentevrij geld – dat is waar Migchels van droomt. Wat hem de afgelopen jaren enorm heeft geholpen bij het genereren van inzicht in de werking van het financiële

HET NIEUWE NEDERLAND VAN DE CORRESPONDENT

In 2014 verkennt journalist en tv-maker Jelle Brandt Corstius voor ‘De Correspondent’ het nieuwe Nederland. Hij reist twaalf maanden lang door Nederland op zoek naar nieuwe initiatieven en technologieën die de Nederlanders (nog) welvarender en gelukkiger kunnen maken. Op de kaart van het nieuwe Nederland (<https://decorrespondent.nl/nieuw-nederland>) staan inmiddels meer dan honderd initiatieven vermeld, waaronder De Gelre van Anthony Migchels en Qoin, die afgelopen december de Financial Marketing Award kreeg uitgereikt op de door VVP georganiseerde Nationale Dag Financiële Marketing (www.ndfm2013.nl)

systeem, is een diepgaande studie op het gebied van psychologie, NLP en spiritualiteit. “In mijn periode voor de Gelre heb ik met plezier in het bedrijfsleven rond gewandeld. Opleidingen op het gebied van advies- en communicatievaardigheden openden voor mij voor het eerst de ogen voor zaken die voor mij daarvoor niet zichtbaar waren. NLP, meditatie, het lezen van heilige teksten uit diverse religieuze en spirituele stromingen hebben me wakker gemaakt voor een nieuwe kijk op politiek en economie. Het heeft me geholpen om veel oud zeer – oude emoties en trauma’s – te verwerken. Zo heeft NLP me bijvoorbeeld geleerd om kritisch te kijken naar al mijn beperkende overtuigingen over van alles en nog wat. Ik heb emotionele heling mogen ervaren door te lezen over wat Jezus bedoelde met liefde, maar ook door studie van bijvoorbeeld de Tao en de Bhagavad Gita ben ik gegroeid naar een nieuw beeld op de wereld. Ik zie elk mens als een potentiële priester voor zichzelf en zijn omgeving, als iemand die rechtstreeks verbonden is met de alomvattende wijsheid vanuit de kosmos. We hebben geen goeroes, machthebbers of andere intermediairs meer nodig. Iedereen heeft vanuit zijn pure hart zelf rechtstreeks toegang tot de meest zuivere bron van liefde, waarheid en betekenis in het leven. Ik ervaar de huidige periode als een tijd van ontwaken en het creëren van nieuwe maatschappelijke structuren. Als elk mens zijn eigen innerlijke bron van wijsheid volgt, dan komt het wel goed met deze wereld.” ««

Meer informatie: www.gelre.org

Anthony Migchels schrijft een Engelstalig blog over geld. Het blog omvat inmiddels meer dan tweehonderd artikelen. <http://real-currencies.wordpress.com>

<http://www.newscientist.com/article/mg21228354.500-revealed--the-capitalist-ne-twork-that-runs-the-world.html>